

HÁTTÉRANYAG

Tájékoztató Nógrád vármegye közösségi közlekedési helyzetéről

VASÚTHÁLÓZAT

A Nógrád vármegye területén futó állami tulajdonú vasúti infrastruktúra a **75-ös** sz. (Vác – Berkenye – Drégelypalánk – Balassagyarmat), a **78-as** sz. (Aszód – Galgaguta – Balassagyarmat – Ipolytarnóc (országhatár)) és a **81-es** sz. (Hatvan – Jobbágyi – Pásztó – Somoskőújfalu (országhatár)) vasútvonal-szakaszokat foglalja magába. A vonalak egyvágányúak, nem villamosítottak, dízelvontatással üzemelnek, a pályasebesség maximuma 50-80 km/h.

PÁLYA- ÉS ÁLLOMÁSI INFRASTRUKTÚRA

Nógrád vármegye területén 2012-2023 közötti időszakban jelentősebb vasúti infrastruktúra-fejlesztés, beruházás nem történt, jellemzően karbantartási munkák valósultak meg.

A 75-ös és 78-as számú országos vasúti mellékvonalak állapota az évtizedek óta elmaradt rekonstrukciók, teljes átépítések eredményeként avult, leromlott, azokon reálisan a műszaki állapot szintentartását lehet a rendelkezésre álló erőforrásokkal megoldani. Az ütemes menetrend megjelenése miatt a vonatok száma növekedett, ezzel a forgalom zavartatása nélküli munkavégzés lehetősége a minimálisra korlátozódott. Az utóbbi időszakban évente 1-3 hetes, teljes kizárással járó átszállásos vágányzárak jellemzők, a karbantartási feladatok elvégzésére. Ezek jellemzően sín-, aljcserekek, útátjárók átépítése, vágányszabályozás, sorompó berendezések karbantartása, úrszelvénybe érő növényzet irtása, dőlésveszélyes fák kivágása, állomások körüli virágosítás.

A tágabb térségben megvalósult Vác állomás átépítése, illetve a Rákos–Hatvan vonalszakasz teljes átépítése, beleértve Aszód vasútállomást is, ezzel a fővárosi irányú utazások során a fővonalai átszállások kényelmesebbé váltak.

A 81-es sz. vasútvonalon két helyszínen (Bátonyterenye és Salgótarján-Kórház) új megállóhelyek építése áll tervezési előkészítés alatt, illetve további helyszíneket is vizsgálunk a vonalon (Zagyvaszántó, Salgótarján-Beszterce). Az új megállóhelyek előkészítése és majdani megvalósítása során a települések igényeit, elképzeléseit a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kívánjuk venni, így a kapcsolatfelvétel az érintettekkel rövid időn belül várható.

A vasúti állomási és pályainfrastruktúrán a közelmúltban megvalósult beruházások és fejlesztések

▶ 75 sz. vonalon:

2023-ban Nógrád – Diósjenő állomásközben 363 db vasbetonalj cseréje valósult meg, 6db lassújel szűnt meg, 4,3 percet javítva a menetrendszerúségen.

▶ 78 sz. vonalon:

2023-ban Mohora – Balassagyarmat állomásközben 1 db útátjáró és Nógrádkövesd – Magyarnándor állomásközben 883 db vasbetonalj cseréje valósult meg, 10 db lassújel szűnt meg, 9,4 percet javítva a menetrendszerúségen.

A fentiekén túl meg kell említeni a 2023. évi árvízi károkat, melyek 2 hónapos kizárást, és közel 200 MFT értékű helyreállítási munkákat vontak maguk után a vonal Balassagyarmat – Ipolytarnóc szakaszán.

▶ 81 sz. vonalon:

2019-ben Kisterenye – Zagyvapálfalva 1200+71 szelvény hídfacsere, vágánycsere.

2022-ben Salgótarján külső BFF kazáncsere, Salgótarján PFT tűzivíz felújítás.

2024-ben Kisterenye Sr2 útátjáró felújítása, ezzel megszüntetésre kerül az ott bevezetett sebességkorlátozás.

További karbantartási munkák: 5 db sorompó esetében korszerűbb sorompó hajtóműre történő cseréje. A Nagybátony Kossuth Lajos u. és 21. utat összekötő új útszakasz és a 81-es sz. vasútvonal szintbeli keresztezésében létesült újonnan az AS1117 sorompó-berendezés, mely MÁV részéről üzemel, hatósági forgalomba helyezése folyamatban van. Utasforgalmi területek kaszálása Nagybátony, Kisterenye, Salgótarján állomásokon. Virágosítás Jobbágyi, Pásztó, Nagybátony, Kisterenye, Zagyvapálfalva, Salgótarján, állomásokon. Pásztó vasútállomás utasforgalmi területén vasútüzembiztonságot veszélyeztető fák kivágása.

Vasúti fejlesztések Nógrád vármegyében a Magyar Falu Program keretében

A Magyar Falu Program keretében 2024. 3. negyedében Berkenye vasútállomás épülete és környezete teljes körűen megújul, melynek során a leromlott állapotú felvételi épület külső és

belső felújítására, és az épület alaprajzának az új funkcionális igényekhez való igazítására (váróterem, mosdó, előtér, egyéb közösségi célú helyiség), az épület külső környezetének a rendezésére, új állomási bútorzat telepítésére kerül sor.

Új fedett kerékpártárolók épülnek 13 helyszínen 2024. augusztus 31-ig.

Szintén a Magyar Falu Program keretében kültéri bútorzatok, 30 db új kültéri pad és 24 db hulladékátroló telepítése zajlik a térségben. Néhány helyszín esetében még kisebb utómunkálatok elvégzése szükséges (murvaszórás, terület egyengetés), amelyek előreláthatólag április 30-ig befejezésre kerülnek. A 75. és 78 sz. vasútvonalak alábbi vasútállomásain és megállóhelyein új állomási névtáblák telepítése történt meg: Ipolyvece, Ipolyszög, Iklad-Domony, Drégely, Nógrád, Diósjenő, Borsosberény, Nagyoroszi, Drégelyvár, Drégelypalánk, Dejtár, Galgamácsa, Galgaguta, Acsa-Erdőkürt, Nógrádkövesd, Mohora, Magyarnándor, Szügy helyszíneken.

A PTI és a helyi önkormányzatok együttműködési megállapodást kötöttek: Ipolyszög település önkormányzatával 2016-ban, Borsosberény önkormányzatával 2020-ban. Együttműködési megállapodást kötöttünk továbbá Szügy (2020) és Nógrádkövesd (2022) önkormányzatokkal.

VASÚTI JÁRMŰVEK

Az érintett vasútvonalakon jelenleg dízelüzemű Bz motorvonatok közlekednek. A Bz motorkocsik (és mellékkocsik) aktuális főjavítása mintegy 50 millió Ft/db értékben jelenleg is zajlik. Ennek során a motorkocsik és mellékkocsik üléshezataikat lecserélik, új, világosabb belső teret, kívülről pedig frissebb kék-fehér MÁV-START arculatot kapnak. Mostanra a térségben futó, balassagyarmati honállomású mellékkocsik többsége már felújított. Néhány motorkocsit klímával is felszereltek, 2023-tól kezdődően pedig minden frissen fővizsgát (műszaki vizsgát) kapó motor- és mellékkocsiba leszállásjelző készülék kerül beépítésre, valamint járművenként 2 kerékpárhely is kialakításra kerül. A 2023. decemberi menetrendváltástól fokozatosan bevezetésre kerül a vármegye vasútvonalainak egyes megállóiban a feltételes megállás rendszere, mely az ország számos pontján már jól működik és nagy szerepet játszik a menetrendszerűség növelésében, a késések csökkentésében. A kerékpárszállítást a kocsinként 2 hely kialakításán felül nagy kapacitású kerékpárszállító kocsikkal is egyre nagyobb számban biztosítjuk a turisztikailag kiemelt időszakokban a Vác-Balassagyarmat vonalon: 2022-ben és 2023-ban 2 ilyen kocsi közlekedett, 2024-től pedig a vasúttársaság tervei szerint további 2, összesen már 4 db szolgálja majd az utasok kényelmét a 75-ös vonalon.

Balassagyarmat és Ipolytarnóc között 2023. augusztus 1. óta közlekedésimód-váltás valósult meg a közforgalmú személyszállításban, a vasútvonal mentén új, alacsonypadlós, USB-töltőpontokkal felszerelt vonathelyettesítő autóbuszok közlekednek. 2024. május 1-től a vonatpótló autóbuszokon lehetővé válik a kerékpárszállítás (autóbuszonként 3 db). Balassagyarmaton helyi civil kezdeményezés is rendszeresen megkeresi társaságunkat a

nógrádi térség kerékpárszállítási szolgáltatásainak bővítésével kapcsolatban, emellett vizsgálat alatt állt még (mindkét ország érintett önkormányzatainak kezdeményezésére) vasúti kiszolgálás esetén a határon átnyúló kapcsolat létesítése Somoskőújfalu és Losonc között, Losoncon csatlakozva több felvidéki vasútvonal járataihoz. A pályaoldali feltételek adottak, a jelenlegi elvi vasúti menetrend kismértékű módosításával, a jelenlegi járműállományhoz képest 1 többlet eszközzel kiszolgálható lenne (vagy adott esetben vonatpótló autóbusszal vagy szlovák vasúti járművel) a 25 ezer lakosú Losonc és vonzáskörzete.

Az elmúlt tíz évben elsősorban a törzshálózati vasútvonalakra koncentráltak a személyforgalmi járműfejlesztések. Budapest és Vác, valamint Budapest és Hatvan között megújult a vasúti járműpark, légkondicionált, hálózati csatlakozóval, USB-töltővel felszerelt, WIFI-kapcsolatot biztosító FLIRT és emeletes KISS motorvonatok közlekednek.

VASÚTI KÖZLEKEDÉS

Hatvanban 2022 decemberétől minden IC-vonat megáll és Budapest-Keletitől Hatvanig felármentesen vehető igénybe. Ezzel Budapestről 25 perccel csökkent a vasúti menetidő a nógrádi vármegyeszékhelyre és a somoskőújfalui vonal egyéb településeire a gyors hatvani átszállásnak és az IC-vonatok rövidebb menetidejének köszönhetően. Vácott minden, Diósjenő–Balassagyarmat felől érkező vonathoz, illetve vonattól gyors csatlakozás érhető el a főváros felé, Vác és Diósjenő között pedig 2022-től már hétköznap és hétvégén is óránként járnak a személyvonatok. Aszód és Balassagyarmat között pedig kétórás ütemes menetrend került bevezetésre.

Turisztikai szempontból megemlítenéd még, hogy Sáferkút megálló kiszolgálása (Drégely vára) bővült, illetve hétvégenként a turisztikai kiszolgálás miatt néhány vonat a 75-ös vasútvonalon hosszabb szakaszon közlekedik.

A térséget részben érinti egy turisztikai napijegy típusú díjtermék, a Dunakanyar napijegy, amely a Dunakanyar tágabb térségének felfedezését teszi egyszerűbbé és olcsóbbá. Akár a fővárosból indulva egy teljes napon át korlátlanul utazhatnak a szolgáltatást igénybe vevők a térségben közlekedő vonatokon és autóbuszokon, valamint a hajózási szezon ideje alatt egy kiválasztott dunakanyari hajójáraton is.

Az áruszállítás a vármegye vasútvonalain nem jellemző. A közelmúltban több alkalommal közlekedett tehervonat a 78-as sz. vonalon Nógrádkövesd állomásról Aszód irányába, amely követ szállított. Külön nemzetközi egyezmény alapján időszakosan Ipolytarnóc és Nógrádszakál között korridor tehervonatok közlekednek, amelyek a Szlovák Nagykürtös mellől fát szállítanak Ipolytarnócon át Losoncra.

AUTÓBUSZ-KÖZLEKEDÉS

Nógrád vármegye a kedvező közlekedéshálózati adottságok folytán jó minőségű távolsági autóbuzsközlekedéssel rendelkezik. A vármegyeszékhely Salgótarján, a második legnagyobb városa Balassagyarmat, valamint a vármegye további városai, mint Pásztó, Bányterenyé,

Szécsény és Rétság Budapest irányából jó minőségű, közvetlen és sűrű autóbuszos kapcsolattal rendelkeznek. Az utóbbi években gyorsforgalmi úttá fejlesztett 21-es főúton és az M3-as autópályán keresztül Budapest és Salgótarján között napközben legalább óránként, a reggeli és délutáni csúcsidőszakokban pedig 20-30 percenként közlekednek a 21. század elvárásainak megfelelő, emelt komfortfokozatú járművekkel ellátott országos (távolsági) autóbuszjáratok. A járatok a főváros és a vármegyeszékhely közötti távolságot 1 óra 45 perc alatt teszik meg, melynek köszönhetően nemcsak Pásztó és Bátortereny térségéből, hanem Salgótarjánból is sokan napi gyakorisággal ingáznak Budapestre munkába, vagy iskolába járás céljából. Bátortereny déli városrészét, Bányavárost a Budapest és Ózd között szintén az M3-as autópályán és a 21-es főúton kétóránként, csúcsidőszakban pedig óránként közlekedő gyorsjáratok látják el hasonlóan kedvező menetidővel. Nógrád vármegye nyugati felét a Budapest és Balassagyarmat között a M2-es autópályán Vác elkerülésével óránként, csúcsidőszakban pedig akár félóránként közlekedő gyorsjáratok szolgálják ki, melyek 90 perc alatt teszik meg a két város közötti távolságot. Az autóbuszjáratok Rétságon a környékbeli regionális autóbuszjáratokkal komplex csatlakozási rendszert alkotnak, melynek köszönhetően a vármegye nyugati felén található kisebb településekre Budapestre is rövid átszállással lehetséges az utazás. A Budapest és Balassagyarmat közötti gyorsjáratok a 22-es főúton át két óránként tovább közlekednek Salgótarjánba, ezáltal nemcsak Szécsény városának biztosítanak gyors fővárosi kapcsolatot, de a vármegye nagyobb városai között is gyors és kényelmes utazási lehetőséget kínálnak, illetve a Szécsény környékén fekvő kisebb településekről is egy rövid átszállással érhető el Budapest. Salgótarján és Heves vármegye székhelye, Eger között több útvonalon keresztül is közlekednek autóbuszjáratok.

A 21-es főút mentén közlekedő távolsági autóbuszjáratok utasforgalma az utóbbi időszakban - különösen a 2023-ban megkezdett tarifareform hatására bővülő utazási kedv eredményeképpen – oly mértékben növekedett, hogy az elkövetkező időszakban, a legnagyobb utasforgalmat bonyolító csúcsidőszakokban a kapacitások bővítésére lesz szükség.

Nógrád vármegye regionális autóbuszközlekedése előszörban a nagyobb városok vonzáskörzetében és a főbb közlekedési útvonalak mentén biztosít sűrű kiszolgálást, de az autóbuszjáratok a vármegye valamennyi települését ellátják. A személyszállítási törvényben foglalt alapellátás a vármegye minden településén teljesül, legnagyobb utasforgalmú autóbuszvonal a Salgótarján-Bátortereny vonalcsoport, melyen napközben legalább félóránként közlekednek az autóbuszjáratok. Salgótarjánból Bátorterenyén át Pásztóra 1-2 óránként, csúcsidőszakban félóránként indulnak a járatok. Salgótarján és Balassagyarmat között Szécsény érintésével legalább óránként biztosított az eljutás, ahogyan Balassagyarmat és Rétság között is legalább óránként indul autóbuszjárat. A vármegye 3 legnagyobb ipari parkja, a salgótarjáni, a rétsági és a szügyi is számos környékbeli településről érhető el menetrend szerinti autóbuszjáratokkal. A vármegye délnyugati peremén fekvő településekről elsősorban a szomszédos Vácra, a legdélebbi településekről pedig a pest vármegyei Aszódra, Gödöllőre és Budapestre is közlekednek közvetlen autóbuszjáratok, utóbbiak számos esetben Aszódon kedvező vasúti csatlakozást is biztosítanak.

A legutóbbi menetrendi és vonalhálózati fejlesztés Nógrád vármegyében 2022 júniusában történt, amikortól új ütemes jellegű menetrend került bevezetésre a Salgótarján-Bátonyterenye-Pásztó vonalcsoponton, ennek eredményeként:

- ▶ Salgótarján-Pásztó-Gyöngyös között két óránként közlekednek autóbuszjáratok kedvező utazási lehetőséget teremtve a szomszédos vármegyék nagyobb városai között, Gyöngyösön pedig kedvező csatlakozásokat biztosítanak Eger és Heves irányába.
- ▶ Jelentősen bővültek a Pásztó és Gyöngyös közötti utazási lehetőségek.
- ▶ Salgótarján és Bátonyterenye között munkanapokon napközben 30 percenként, csúcsidőszakokban akár 10-15 percenként, hétvégén pedig legalább óránként indulnak a járatok.

Jelentősen bővült a Nemti, Dorogháza, Mátramindszent és Szuha településekről Bátonyterenyre és Salgótarjánba biztosított hétvégi utazási lehetőségek száma.

SZOLGÁLTATÁSI KERETEK ÉS FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

A jelentős mértékben főváros-orientált utazási igények, illetve a Nyugat-Kelet irányú átlós kapcsolatok autóbuszos járatvonalakkal biztosított sűrű lefedettsége nyomán a vasúti viszonylatok bővítése egyelőre nem preferált, középtávú célként a 81-es számú vasútvonal regionális szerepének erősítése a célunk.

Rövidtávon a korábbi Somoskőújfalu—Fülek kishatárforgalmi közlekedés újraindítása, felélesztését a szlovák társvasút szándékai és az ottani infrastruktúra állapota lehetővé tenné, de az átmenőképes jármű hiánya miatt sajnos még nincs lehetőség elindulni.

Az átfogó szolgáltatásfejlesztésekhez természetesen menetrendi sűrítések és a jelenlegi koros járműpark cseréje is feltétlenül szükséges korszerű, alacsonypadlós, klímás, dízel vagy hibrid üzemű motorvonatokra; ezen a területen jelenleg még Társaságunknak korlátozott a mozgástere.

Budapest, 2024. április